



FoF-bulletin

Nyhetsbrev fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Nr. 3/2008

Desember 2008

God jul!

Vår relativt nyetablerte FoF-bulletin har gitt meg særlig én gledelig overraskelse: Det skrives og publiseres jevnlig og mye ved instituttet, langt mer enn jeg var klar over. Muligens er 2008 et jubelår i så måte, eller kanskje har vi lenge vært så produktive uten at vi har visst om det. Uansett: FoF-bulletinen bidrar til at vår forskningsaktivitet blir synlig og at hver av oss har en viss anelse om hva våre kolleger bedriver i sin forsknings- og/eller fritid. Jeg har telt opp alle publikasjonene som er blitt meldt inn til bulletinen så langt i år og er kommet frem til hele 58 titler, fordelt på 36 ulike forfattere. Forfatterne fordeler seg blant alle grupper ansatte, dvs. på både fagstudiet og førstesemesterstudier, blant ansatte med og uten forskningsplikt, og blant både fast og midlertidig ansatte. Vi skriver artikler og bokkapitler, monografier og lærebøker, rapporter og bokanmeldelser, vi oversetter og blir oversatt (til dansk, engelsk, serbo-kroatisk og tyrkisk), vi skriver på norsk, engelsk, tysk og italiensk. Og vi skriver innen et bredt spektrum av det filosofiske fagfeltet, fra vinsmaking, kulturminnevern, integreringspolitikk og elektronisk tekstdisjon til Platon, Comte, Cassirer, Wittgenstein og Rawls; om tvil, glemsel, frykt, arbeid, kjønn og apokalyptisk diskurs. Og om moral. Og mye mer. Jeg er imponert!

Takk til dere alle - lærere, forskere, administrasjon og studenter - for innsatsen i året som har gått! Jeg ønsker dere en fredelig jul og alt godt for det nye året.

Nye masterstudenter

Mastergradseksamen er nettopp unnagjort i det dette skrives, og det må antageligvis være første gang i instituttets femtiårige historie at 100 % av de nyslåtte kandidatene er kvinner!

Ragnhild Hogstad Jordahl (26) som har skrevet om "Modalitet de re og identitet på tvers av verdener - en komparativ analyse av David Lewis' og Saul Kripkes filosofi om modalitet".

Ylva Stokke Vestad (25) har skrevet om "Sosiale, politiske og relasjonelle aspekter ved Jean Paul Satres tenkning".

Karina Skilbrei (27) sin oppgave har tittelen "Tenkningen som jeg-hendelse".

Idéhistorie: Nytt fag ved Universitetet i Bergen

Fra 2009 vil instituttet tilby spesialisering i idéhistorie innen bachelorprogrammet Historie og kulturfag (oppstart våren 2009), samt idéhistorie som studieretning innen masterstudiet i filosofi (oppstart høsten 2009).

Faget har sitt utspring i emnene innen idéhistorie som ble utviklet i tilknytning til Bachelorprogrammet i idéfag, *IDH101 Sentrale brytninger i den europeiske idéhistoria*, *IDH102 Idéhistorie: teori og metode* og *IDH201 Politisk idéhistorie*.

Instituttet satser også på samarbeid med andre fag. Første semester av spesialiseringen har, med de to emnene *IDH101* og *FIL111*

Filosofiske grunnspørsmål i filosofihistoria, sin basis i filosofifaget. I andre semester rettes fokus mot idéhistorisk metode (IDH102) og politisk idéhistorie (IDH201). I tillegg til fagene fra idéfagsprogrammet (kultur-, litteratur- og religionsvitenskap) har AHKR signalisert ønske om å få med historiefaget i et slikt samarbeid. Samarbeidet vil i første omgang bestå både i at studentene kan velge mellom utvalgte emner fra de aktuelle fagene i sin bachelorgrad og at de vil kunne få biveileder fra andre fag på bacheloroppgaven i tillegg til en veileder fra FoF.

Studenter får muligheten til en dobbel spesialisering i én og samme bachelorgrad: I filosofi og idéhistorie: innen kulturvitenskap og idéhistorie, innen historie og idéhistorie og mest sannsynlig også innen religionsvitenskap og idéhistorie. På masterstudiet satser vi på delt veiledning mellom FoF og aktuelt samarbeidsfag.

I Norge er det bare Universitetet i Oslo som til nå har tilbudt idéhistorie, men de må altså heretter konkurrere med oss. Idéhistorie er et nokså nytt akademisk fagfelt, og kan spore sin tilblivelse bl.a. til den amerikanske filosofen Arthur Lovejoy, ofte benevnt "idéhistoriens far".



Arthur Lovejoy (1872-1962)

Instituttrådet: Strategiplan og styrings- og ledelsesformer.

I Instituttrådets siste møte var de to hovedsakene strategiplanen og en høringssak om framtidige styrings- og ledelseformer ved UiB.

I den første saken hadde en komité bestående av Hans Marius Hansteen (leder), Erik Brown, Rune Falch, Ivar Labukt, Vigdis Kvam og Lars Olai Olsen (studentrepresentant), levert en uttalelse som ble utgangspunkt for debatt. I hovedsak sluttet komitéen (og instituttrådet) seg til strategiplanen, men særlig kapittelet om rekrutteringsstrategi ble grundig problematisert og døftet. Det endelige vedtaket legges ut på instituttets fellessider.

I saken om styrings- og ledelsesformer på fakultets- og instituttnivå drøftet instituttrådet et forslag som var utarbeidet av Ole Martin Skilleås, Rune Falch og Vigdis Kvam. Spørsmålet om dagens ordning med ansatt leder og et instituttråd som rådgivende organ, ble satt opp mot en ordning med et valgt styre ledet av en ansatt instituttleder. Institutttrådet sluttet seg til tanken om at en styreordning er å foretrekke.

HMS-møte

Oppmøtet ved det nylig avholdte HMS-møtet var ikke mye å skryte av, men tross alt tosifret. På møtet presenterte verneombud Claus Huitfeldt resultatet av årets HMS-undersøkelse. Her kom det fram at resultatet var noe bedre enn i fjorårets undersøkelse. I alt 47 ansatte hadde besvart årets undersøkelse, mot 39 i fjor.

Ny ekstern web-løsning

UiB skal på nyåret 2009 lansere nye websider. Internettets rivende utvikling har medført et kontinuerlig oppgraderingsarbeid på UiBs nettsider. I hovedsak har internettet utviklet seg fra å være et rent informasjonsmedium til også å bli en *kommunikasjonskanal* og en *profileringsarena*, noe som har gitt gevinster og utfordringer knyttet både til den innholdsmessige og teknologiske utvikling.

En ny eksternweb for Universitetet i Bergen skal bidra til at UiB framstår som en moderne kunnskapsinstitusjon. Sidene skal være en redskap til å nå institusjonelle mål innen forskning, utdanning og formidling på nasjonalt og internasjonalt nivå. UiB's sider er under utvikling, men man regner med å være på nett i ordentlig stand fra og med 19. januar. For instituttene vil det nok ta litt lenger tid før absolutt alt er på plass, men

forside og de viktigste lenkene vil være på plass allerede ved årsskiftet.

I den nye løsningen blir det muligheter for alle til å få sin egen "side" der man selv skal legge inn om sin faglige bakgrunn, CV, forskningsinteresser osv. Det blir sendt ut en felles mail når det er klart for at alle kan begynne sine datainnlegginger.

På vårt institutt har vi satt ned en prosjektkomiteé som det første halvåret skal bistå med kvalitetssikring av innhold, design og utvikling ellers av de nye sidene. I tillegg til Kirsten Bang (operativ redaktør), består denne av Rune Falch, Ståle Melve, Claus Huitfeldt og Steinar Thunestvedt. For mer informasjon om eksterne weben, ta kontakt med Kirsten Bang. De som føler for å følge utviklingen av våre nettsider tett, kan gå inn på denne lenken:

<http://bool.uib.no/hf/3899846132506878747>

Instituttseminarer i ny tapning

FoF vil i vårsemesteret innføre en ny og utvidet form for instituttseminar. De vil bli i HF-kantina - Sydnesplass 7 *hver siste torsdag i måneden kl. 19.00*. Hovedtema for vårens seminarrekke er FILOSOFIHISTORIE, der hver forskningsgruppe stiller med et innlegg om filosofihistoriens rolle og betydning for filosofien. Til hvert innlegg vil det være en opponent fra en av de andre forskningsgruppene. Det vil selvfølgelig bli rikelig tid til plenumsdiskusjon.

DATO	TEMA	NAVN
29. januar	Filosofi er ikke filosofihistorie. Filosofihistorie er ikke filosofi. Likevel; forholdet mellom dem treffer kjernen i filosofien.	Knut Ågotnes
26. februar	Filosofihistoriens betydning for fenomenologisk filosofi.	Konrad Rokstad
26. mars	Wittgenstein og Platon.	Ralph Jewell
30. april	Filosofiske problemer - tidløse og historisk bestemte?	Erik Brown
28. mai	Filosofihistoriens betydning for sosialfilosofiens selvforståelse i dag.	Hans Marius Hansteen

Instituttseminaret som har vært holdt i tilknytning til fellelunsjene, blir til våren forvandlet **Lunsjseminarer**: Fellelunsj som starter med 20 minutters innlegg, første torsdag i måneden, fra 12.15 til 13.15. I vår vil vi særlig ta for oss etikk i forskning og undervisning. Innledere om temaet vil være Reidar Lie, Eilert Jan Lohne og Arild Utaker. Nøyaktig program kommer senere.

10 stipendiatstillinger til utlysning

Vi minner om utlysning av nye stipendiatstillinger ved Humanistisk fakultet. Utlusningsteksten kan lettest finnes på:

<https://secure.jobbnorge.no/visstilling2.aspx?la=NO&stillid=53396>

Utfyllende opplysninger om stillingene kan en få ved å henvende seg til assisterende fakultetsdirektør Trine Moe eller seksjonssjef Sonja Dyrkorn, mens kontaktpersonen for spørsmål om den elektroniske søknadsprosedyren er Arve Sennesvik.

KULVER - søknadsfrist 11. februar

KULVER (2008-2012) skal bidra til å få fram grunnleggende forskning av høy kvalitet som kan belyse problemstillinger knyttet til **kulturell verdsetting**. Programmet har hovedvekt på studier av det tematiske området estetisering/estetiske praksiser. Budsjettrammen er ca. 92 millioner.

Søknadsfristen er 11.02.2009 kl 12:00. NB! Dette gjelder også for post.doc.-søknader.

Programstyret ønsker i denne utlysningen å komplettere prosjektporteføljen og etterspør særlig søknader innenfor visse områder.

<http://www.forskningsradet.no/no/Utlusning/KULVER/1224698016795?kilde=n>

Personallytt

Trygve Lavik har nettopp blitt far til en gutt ved navn Johannes. Moren vil for øvrig også være kjent for mange som leser dette. Hun heter Gry Ane Vikanes og er også filosof! Blomst er avsendt og vi benytter også denne

anledningen til å ønske de tre alt godt i tiden som kommer!

Randi Brodersen har nylig blitt tilsendt som sendelektor i dansk på Islands Universitetet i Reykjavik. Hun har i den forbindelse søkt 3 års permisjon fra sin stilling som universitetslektor ved Akademisk skrivning hos oss. Hun blir imidlertid ikke helt borte fra oss med en gang. I vårsemesteret skal hun ha noe undervisning på KARK-kurset ved Akademisk skrivning.

Vigdis Kvam, vår studiekonsulent, feirer rund dag en drøy uke ut på nyåret - den 9. januar. Vigdis har arbeidet ved instituttet i over 10 år og hadde også sin studietid her. Nå har hun altså blitt voksen. Til lykke med den kommende 50-årsdagen!

175 000 i PEK-midler til FoF

Forrige uke ble det klart at instituttet har fått 175 000 i PEK-midler ("Program for evaluering og kvalitetsutvikling").

Midlene skal brukes til å kartlegge, utvikle og prøve ut tiltak knyttet til etikk i utdanningen, og kan oppfattes som en oppfølging av innstillingen "*Utdanning i akademisk redelighet - tiltak for etikk i utdanningene ved Universitetet i Bergen*". Dette skal blant annet gjøres gjennom å kartlegge interessen for etikkundervisning på forskjellige nivå på de ulike fakultetene - i samarbeid med SVT og UB.

Instituttet har godt håp om enda flere midler fra fakultetshold.

Publikasjoner

Vi gjør denne gang særlig oppmerksom på den nye boken *Kjønnteori*, der bl. a. **Kristin Sampson** er en av flere bidragsytere. Boken gir en relativt omfattende innføring i ulike tilnæringsmåter til denne tverrfaglige disiplinen. Viktige problemstillinger drøftet i boken: Hva er kjønn? Hvordan har forestillingen om kjønn operert og forandret seg historisk? Hvilke forestillinger om mennesket, natur, kultur, språk og makt er det som ligger til grunn for at kjønn framstår slik det gjør? Hva er forholdet mellom kjønn og seksualitet, kjønn og klasse, kjønn og rase og mellom kjønn og teknologi?

Innmeldte publikasjoner ellers, siden sist:

Cahill, Kevin: "Wittgenstein and the Fate of Metaphysics", *Sats: Nordic Journal of Philosophy*, vol. 9, no. 2, pp. 61-73.

Cahill, Kevin: "Bildung and Decline", *Philosophical Investigations*, 32:1, January 2009, pp. 23-43.

Cahill, Kevin: "Elucidation, Meta-Philosophy, and Hacker's Use of 'External Evidence'", *Journal of Philosophical Research*, vol. 33, 2008, pp. 73-99.

Erbacher, Christian: "Analysis and Interpretation - Two kinds of clarification in Wittgenstein's early and middle period", *Norsk filosofisk tidsskrift*, 4, 2008, s. 296-309

Hansteen, Hans Marius: "Kulturminnevernets aktualitet. Vernetanken i filosofisk perspektiv", *Fortidsminneforeningens årbok*, årgang 162, 2008, s. 177-180.

Hedberg, Petra: "On the Performative and the Pragmatic: Performative vs. Pragmatic Self-Contradictions", *Sats: Nordic Journal of Philosophy*, Vol. 9, No. 2, pp. 91-115.

Mortensen, Ellen, Cathrine Egeland, Randi Gressgård, Cathrine Holst, Kari Jegerstedt, Sissel Rosland og Kristin Sampson: *Kjønnteori*. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2008

Nicolaisen, Rune Fritz: "Faktisitetens hermeneutikk - ethos som Dasein" i Thomas Schwarz Wentzer og Peter Aaboe Sørensen (red.), *Heidegger i relief, perspektiver på Væren og tid*. Århus: Forlaget Klim, 2008.

Svendsen, Lars Fr. H.: *Sikintinin felsefesi*, Istanbul: Baglam, 2008 (tyrkisk oversettelse av *Kjedsomhetens filosofi*).

Svendsen, Lars Fr. H.: "Forord", i Harry G. Frankfurt, *Om bullshit* (oversatt av Alexander Leborg), Oslo: Krakiel forlag, s. 7-29.

Torjussen, Lars Petter Storm: Oversettelse av "Diskusjonen mellom Ernst Cassirer og Martin Heidegger i Davos", *Norsk Filosofisk Tidsskrift*, 4, 2008.

Øyen, Simen: "Den kapitalistiske utopi", *Le Monde Diplomatique* 2008.

Øyen, Simen: "Den veloppdragne verdensborgeren", *Norsk Filosofisk Tidsskrift*, 4, 2008, s.341-342 (bokanmeldelse).

Doktoravhandlinger ved FoF i 2008

Richard Sørli: *Wittgenstein and the Ambitions of Philosophy - An Essay on the Later Wittgenstein's Conception of Philosophy*.

Egil Hove Olsvik: *Psykiatriens fenomenologiske aspekter - En analyse av filosofiske forutsetninger for "evidensbasert" psykiatri. Fenomenologiske undersøkelser*.

Gunnar Karlsen: *Perception, Realism and Phenomenology*.